

HUMANITIES INSTITUTE

Nazlı Bayram, Ph.D.

Bir Zamanlar Anadolu'da 2011

Nuri Bilge Ceylan

GENEL BAKIŞ

Bir Zamanlar Anadolu'da, muhtarı oynayan ve senaryoyu yazanlardan biri olan Ercan Kesal'ın hikayesine dayalıdır. Nuri Bilge Ceylan'ın altıncı uzun metrajlı filmi olan *Bir Zamanlar Anadolu'da* Cannes Film Festivali'nde büyük ödül (Grand Prix) kazanmıştır.

Filmin serüveni, öldürülüp arazide bir yere gömülmüş olan Yaşar'ın cesedini bulma, soruşturma raporunu hazırlama üzerine kuruludur. Ancak, bu serüven sırasında, geçmişte yaşanan, karakterleri tanımamızı sağlayan ve böylece filmin temalarını ortaya çıkaran olayları öğreniriz. Doktor Cemal'in bilmediğimiz bir nedenle ve zamanda bitmiş ilişkisi, Savcı Nusret'in karısını aldatması ve kadının intiharı, Komiser Naci'nin çocuğunun engelli doğduğu, Arap Ali'nin muhtarın köyünden bir kadınla evli olduğu, Yaşar'ın ölmeden gömüldüğü, Kenan'ın, Yaşar'ın karısıyla ilişkisi ve ondan olan bir oğlu olduğu bu serüven sırasında aktarılır ve bu olaylar cesedi aramaktan daha önemli hale gelir. Başka deyişle, filmin anlamı, önceden gerçekleşmiş olaylar dizisi ile ortaya çıkar.

SİNEMATOGRAFİ

Ceylan, 2008 yılında gösterime giren *Üç Maymun*'dan bu yana görüntü yönetmeni Gökhan Tiryaki ile çalışmaktadır. *Bir Zamanlar Anadolu'da* da görüntü yönetmenliğini Tiryaki üstlenmiştir. Filmin gece sahneleri, karanlık mekanlardaki çekimler "karakterlerin tecrit edilmişliklerini görselleştirir" (Mercer, 2012). Yakın ve teklî çekimler de karakterlerin iç dünyalarının çevrelerinden soyutlanmış olma duygusunu pekiştirir.

Yönetmen, pek çok filmindeki gibi, doğayı etkili biçimde kullanır. Doğadaki öğelerden metaforlar yaratır. Elmanın, tıpkı filmin karakterleri gibi, uzun bir yol katederek diğer elmaların yanında çürümek için yerini alması, karakterlerin zihinlerindeki dalgalanmaların rüzgarda sallanan ağaç dalları ve otlarla ifade edilmesi, gaz lambasının ışığı ile muhtarın genç kızı Cemile'nin özdeşleştirilmesi, görüntünün anlam yaratmada ne denli etkili olabileceğini gösteren örneklerdir.

KİŞİLER

Doktor Cemal	Kırkly yaşlarda, doktor.
Savcı Nusret	Ellili yaşlarda, savcı.
Komiser Naci	Kırkly yaşlarda, polis.
Kenan	Otuzlu yaşlarda, katil zanlısı.
Muhtar	Ellili yaşlarda, köy muhtarı.
Arap Ali	Kırkly yaşlarda, polis memuru.

FİLMİN ÖYKÜSÜ

Bir kasabada otomobil lastiği tamircisi Yaşar, arkadaşları tarafından öldürülmüştür. Katil zanlısı Kenan'ın, Yaşar'ın karısıyla ilişkisinden bir oğlu olmuştur. Kenan, birlikte içtikleri ve Yaşar'ın öldürülmesiyle sonuçlanan gece bunu Yaşar'a söylemiştir. Jandarma, savcı ve polis araçlarından oluşan konvoy bütün gece cesedin gömüldüğü yeri ararlar. Kenan, yeri tam hatırlamamaktadır, onları birkaç yerde durdurur. Gece olunca bir köyde mola verip muhtarın evine giderler. Muhtar onlara yemek, çay ikram eder. Konvoydaki erkekler, muhtarın kızı Cemile'nin güzelliğinden etkilenirler. Sabah erken saatlerde yeniden yola çıkıp cesedin gömülü olduğu yeri bulurlar. Kasabaya dönerler. Otopsi yapılır. Yaşar'ın ölmeden gömüldüğü anlaşılır ama doktor bunu rapora yazdırmaz.

OLAY DİZİSİ

Rakı sofrası. Gece vakti. Otomobil lastikçisinin derme çatma atölyesinde üç erkek küçük bir sofraya kurmuş, rakı içip bir şeyler yemektirler. İçlerinden biri bir şeyler anlatmaktadır; diğerleri onu ilgiyle dinler, arada sırada gülerler. Köpek havlar. Lastikçi bir kaba yiyecek koyup dışarı çıkar, atölyenin önüne bağlanmış köpeğe verir.

Bozkırda gömülü ceset. Alçak tepeliklerin, bitkisiz bir arazinin ortasında üç araç kıvrılarak giden yolda ilerlemektedir. Bir çeşmenin yanında dururlar. Araçlardan biri jandarmaya diğer ikisi polise aittir. Elleri bağlı bir adamı indirip çevreye bakmasını isterler. Adam, "Burası değil" der. Konuşmalardan, daha önce de birkaç yere baktıkları anlaşılır.

Katil zanlısı. Arabanın içi. Arkada iki adamın ortasında yüzünde darp izleri olan zanlı oturmaktadır. Arabada polisler ve doktor vardır. Kendi aralarında muhabbet ederlerken kamera çok yavaş bir hızla zanlının yüzüne doğru yaklaşır. Adamın gözleri kapanmakta, uyulamaktadır ama diğerlerinin sesi, gülmeleri onu sık sık uyandırır.

Akşam. Bir başka yerde daha dururlar. Zanlı Kenan'ın cesedi gömdüğü yeri aramaktadırlar. Kenan, doğru yerde durduklarından emin olamaz, o gece içki içmiştir, hatırlayamaz. Jandarma cipinden Kenan'ın kardeşi Bayram'ı çıkarıp ona sorarlar. Bayram, o sırada uyuduğunu, cesedin yerini görmediğini söyler. Öndeki araçtan savcı çıkar. Komiser Naci'ye bu arama uzun sürdüğü için çıkışır. Naci çaresizdir. Yola devam ederler.

Ali'nin silahı. Komiser Naci, savcının çıkışmasına bozulmuştur, diğerlerine yakınırken karısı arar. Eve dönmediği, oğlunun ilaçlarını doktora yazdırıp almayı unuttuğu için Naci'ye kızar. Bir süre sonra Kenan'ın tarifine göre yine bir yerde durup aramaya başlarlar. Doktor da arabadan çıkıp bir kayalığın yanına işemeye gider. Gök gürlüdemekte, şimşek çakmaktadır. Şimşek ortalığı aydınlatınca insan yüzüne benzeyen kayalık doktoru ürkütür. Diğerleri arama yaparken, Arap Ali ve Doktor arabanın yanında laflarlar. Arap Ali, o civara sık sık geldiğinden, silahla ateş edip rahatladığını anlatır. Gözleri dolar. Diğerleri geri döner, araçlara binip başka bir yere doğru ilerlerler.

Öleceği zamanı bilen kadın. Kenan'ın tarifine göre ağaçların olduğu bir yerde dururlar. Jandarmanın cipi bir bölgeyi aydınlatır, askerler ve polisler kazma küreklerle o yöne giderler. Doktor ve Savcı arabalardan çıkıp konuşmaya başlarlar. Savcı, bir arkadaşın eşi dediği bir kadından söz eder. Kadın hamileyken öleceği tarihi söylemiş ve gerçekten o tarihte, doğum yaptıktan birkaç gün sora ölmüştür. Savcı, onun okumuş ve çok güzel bir kadın olduğunu söyler. Rüzgar sertleşir. Doktor, kadının ölüm nedenini sorar, O sırada bir bağırsıma duyulur. Savcı o yöne koşar. Naci, sinirlenmiş, Kenan'ı tartaklamaktadır. Savcı Naci'yi tutukludan uzaklaştırır. Ali, bir elma ağacının dallarını silkeler. Yere düşenleri toplarken elmalardan biri eğimli arazide yuvarlanmaya başlar. Dereye düşüp suda ilerler, daha önce düşmüş elmaların yanında, taşlara takılıp durur. Savcı, Naci'yi sakinleştirmiştir. Yakındaki bir köyde duraklayıp dinlenmeye karar verirler. Savcı, köy muhtarına haber verilmesini ister. Diğerleri yola çıkma hazırlığı yaparken Kenan, doktordan sigara ister. Doktor Cemal, Ali'den sigara alıp yakar, Kenan'a uzatırken Naci müdahale eder. İçmesine izin vermez.

Gaz lambası. Köye varırlar. Muhtar onları karşılar. Büyük bir odada hazırlanmış yer sofralarına otururlar. Yemeklerini yerken muhtar, savcıdan mezarlığı onarmak için para beklediklerini, kaymakamla konuşmasını ister. Elektrik kesilir. Muhtar, kızından lamba getirmesini ister. Kimi sigara içmeye çıkar. Biraz sonra muhtarın kızı Cemile, tepsideki çay bardakları ve gaz lambasıyla odaya girer. Lamba, Cemile'nin yüzünü aydınlatmaktadır. Çay verdiği erkekler, onun güzelliğini fark edince büyülenmiş gibi gözlerini Cemile'den ayıramazlar. Kenan ağlamaya başlar, Cemile'nin, öldürdüğü Yaşar'a da çay verdiğini görür, şaşırır. Yaşar'ın nefesi boğuluyormuş gibi daralır. Naci odaya girip Kenan'ı dışarı çağırır, evin yanındaki ağıla girerler.

Ölüm nedeni. Savcı ve Doktor da dışarı çıkıp bir köşede sohbet eder, Cemile'nin güzelliğinden söz ederler. Doktor, tekrar ölen kadını sorar. Savcı bu kez daha ayrıntılı olarak anlatır. Cemal, kadının kendini zehirlemiş olabileceğini söyler. Savcı, doktorların kalp krizi teşhisi koyduğunu belirterek karşı çıkar. Cemal, bazı ilaçların da yüksek dozda kullanıldığı zaman kalp krizine yol açacağını söyler.

Çocuğun babası. Naci, ağıldan çıkıp savcıya gelir. Öldürülen Yaşar'ın çocuğunun babasının Kenan olduğunu söyler. Cinayet gecesi Kenan, bunu ağızından kaçırmıştır. Savcı, Kenan'la konuşmak için ağıla girer. Doktor yalnız kalır. Cemile rüzgarda uçan çamaşırları toplamaya çıkar. Cemal onu izler. Bir süre sonra ağıldakiler dışarı çıkar. Naci, Ali'den sigara ister, yakıp Kenan'a verir.

Yaşar'ın köpeği. Sabah, gün aydınlanmış, ekip yola çıkmıştır. Arabanın radyosunda Neşet Ertaş'tan bir türkü çalmaktadır. Kenan'ın gözleri dolar. Durup araçlardan inerler. Kenan etrafa bakar. İleride bir köpek onlara doğru havlar. B, Yaşar'ın köpeğidir. Naci taş atarak köpeği uzaklaştırır. Kenan ilerleyip cesedi gömdükleri yeri gösterir. Köpek eşeleyip bir delik açmıştır. Kazıp cesedi çıkarırlar. Köpek, uzaktan onlara doğru havlamaktadır. Naci, cesedin bağlanmış halini görünce Kenan'a bağırmaya başlar. Savcı, onu uzaklaştırıp olay yeri inceleme belgesini hazırlatır. Memurlardan biri bilgisayarı bir taburenin üstüne koyar, savcının söylediklerini yazar. Savcı, zaman zaman terimleri doktora sorar.

Cesedi otopsi yapılması amacıyla kasabaya götürmek için arabalardan birinin bagajına koyarlar. Görevliler ceset torbası almayı unuttukları için cesedi battaniyeye sararlar. Yaşar'ın vücudunu bagaja zorlukla sığdırırlar.

Taş. Sabah erken saatler. Araçlar kasabaya girdiğinde henüz sokaklarda kimse yoktur. Hastanenin bahçesinde Yaşar'ın yakınları beklemektedir. Cesedi morga taşırlar. Kenan'ı da arabadan indirmişlerdir. Yaşar'ın yakınları küfrederek ona saldırmaya çalışırlar. Jandarma engeller. O sırada Yaşar'ın oğlu, Kenan'ın yüzüne taş atar. Kenan'ı yeniden arabaya bindirip götürürler.

Sıkıntılı bir sabah. Cemal, hastane binasında evi olarak kullandığı odaya gelir. Sıkıntılıdır. Çekmecedeki çocukluk, gençlik yıllarına ve ayrıldığı eşine ait fotoğraflara bakar. Komiser Naci ilaç yazdırmaya gelmiştir, haber verirler. Cemal polikliniğe iner. Naci'nin oğlu engellidir, sürekli ilaç kullanması gerekmektedir. Cemal ilaç reçetesini yazarken Kenan'dan ve Yaşar'ın oğlunun attığı taştan söz ederler. Kenan, arabada çok ağlamıştır.

Kadınların acımasızlığı. Cemal hamamda yıkanır. Hastaneye dönerken bir silah sesi duyulur, Cemal, küçük bir lokantada çorba içer. Bürosuna gider. Savcı otopsi için gelir. Hazırlıkları beklerken savcı Nusret, yine kadının konusunu açar. Ne tür ilaçların kalp krizine neden olduğunu sorar. Kadının, kocasını bir başka kadınla yakaladığını anlatır. Cemal, insanların çoğunlukla birini cezalandırmak için intihar ettiklerini söyler. Konuşmanın sonunda, Nusret, "Kadınlar bazen çok acımasız olabiliyor" der. Nusret'in tepkisinden, anlattığı kadının kendi karısı olduğunu anlarız. Otopsi için morga inerler.

Ölmeden gömülmek. Yaşar'ın karısını içeri alıp cesedi teşhis ettirirler. Savcı bir yandan inceleme raporunu yazdırmaktadır. Teşhis işleminden sonra kadını dışarı çıkarırlar. Savcı da çıkar. Otopsi teknisyeni işleme başlar. Yaşar'ın ölmeden gömüldüğünü anlarız ama Cemal bunu rapora yazdırmaz.

TEMALAR

Taşra. Nuri Bilge Ceylan'ın bütün filmleri taşraya bir şekilde temas eder. En kentli filmlerinde bile taşraya ait bir olay, sahne, karakter, davranış örüntüsü bulmak mümkün. Bir Zamanlar Anadolu'da, filmin adının da doğrudan gönderme yaptığı gibi taşrada geçer. Bu taşra nasıl bir taşradır? Yönetmenin ilk filmlerindekinden daha farklı, masumiyetini yitirmiş bir taşradır bu (Bora, 2011). Suç, erkeklik, iki yüzlülük ve ölüm kavramları aracılığıyla taşra denen coğrafyayı tıpkı gizlice gömülmüş ölüleri toprak altından çıkarır gibi kazıp önümüze serer. Diğer yandan, film, adından başlayarak, betimlenen hikayenin uzağımızdaki ve geçmişte kalmış bir taşra hikayesi olmadığını, geçmiş denen şeyin kendini sürekli tekrar eden bir şimdi olduğunu da söylüyor bize, "geçmişten' ziyade 'geniş zaman' kipine yayılan bir manzara seriyor gözlerimizin önüne" (Argın, 2011). Son sahnede, Doktor Cemal pencereden bakarken Yaşar'ın oğlunu ve karısını görür. Okul bahçesinde oynayan çocukların topu dışarı kaçar. Oğlan, topu alır onlara atar. Sonrasını bilemeyiz ama sanki bu resmin devamı varmış, olmalıymış hissine kapılırız. O zaman da dönüp kendi hayatımıza yani bulunduğumuz coğrafyaya, kendi zamanımıza yani şimdiki zamana bakmamız gerekir. Film, bizden bunu yapmamızı, izlediğimiz filmdeki taşranın bizi çevreleyen toplumdan ayrı bir coğrafyada olmadığını ve olayların, konuşmaların geçmişte kalmadığını anlamamızı istiyor. "Hala aynı yerdeyiz ve hala aynı oyunun içindeyiz. Hala ayaklarımızın altında gömülmüş, habire gömülen cesetler var ve biz hala o çeşme başından bu çeşme başına koşarken aramızda çevirdiğimiz "mavralarla" onların üzerinden atlamaya, etrafından dolanmaya çalışıyoruz." (Argın, 2011). Dolayısıyla, filmin adındaki "bir zamanlar" ve "Anadolu" sözcükleri birer ironi olarak seyirciyi film henüz başlamadan uyarır; izleyecekleri hikayenin, görecekleri şeylerin uzak bir geçmişte ya da coğrafyadakilerle değil kendi hayatlarıyla ilgili olduğunu baştan haber verir.

Ölüm. Film, bir ölünün cesedini aramakla ilgili hikaye üzerine kurulu. Ancak, ölüm kavramı bu kadarla kalmaz filmde. Otopside, Yaşar'ın gömülerek toprak altında ölüme terk edilmiş olduğu ortaya çıkar. Cemal, belki de kasabada daha büyük bir kargaşa çıkmasını önlemek için bu gerçeği rapora yazdırmaz. Ancak, bu seçim, aslında karakterlerin hayatları boyunca yaptıkları seçimleri temsil eder: Gerçeğin etrafından dolanmak, gerçeği örtbas etmek. Savcı Nusret, karısının ölümündeki tuhaflığı görmezden gelmiştir; Komiser Naci, engelli çocuğunu bir kader olarak benimsemiş, bunun biyolojik nedenlerini sorgulamamıştır; Yaşar'ın çocuğunun aslında Kenan'ın oğlu olduğu ortaya çıkar ama hem Kenan hem de Yaşar'ın karısı bu gerçeği saklamışlardır. Yanı sıra, ölmeden gömülmek, bitimsiz tekrarlarla, değişmeden, mutsuz, sürekli şikayet ederek ve günü kurtarmaya çalışarak yaşayan insanı da akla getirir, tıpkı filmin karakterleri gibi. Bu anlamda, Arap Ali'nin, arabanın bagajına, cesedin yanına birkaç kavun atması bu durumu temsil eden sahnelerden biri olarak görülebilir. Doktor Cemal, bu durumun, yani ölmeden gömüldüğünün farkında olan tek karakterdir filmde. Ama o da bunu değiştirmek için bir eylemde bulunmamaktadır.

Kadın. Nuri Bilge Ceylan'ın filmleri, kimi eleştirmenler tarafından, kadın temsilleri açısından sorunlu bulunmaktadır. *Bir Zamanlar Anadolu'da* da, bu anlamda eleştirilmiştir. Filmdeki kadınlardan ikisi olumsuz figürler olarak karşımıza çıkar: Komiser Naci'yi azarlayan ve sadece sesini duyduğumuz karısı, Yaşar'ı aldatan karısı. Naci'nin karısının telefondaki sesi, itici, baskıcı bir kadın izlenimi yaratır. Yaşar'ın karısı ise, otopsi odasının karşısındaki bankta, giysisiyle uyumsuz, kalın topuklu ayakkabılarıyla, bacak bacak üstüne atmış otururken, sanki kocası ölmemiş gibi rahat ve umursamaz bir tavırla bacağını sallar. Kadının bu hali bizde rahatsızlık yaratır. Yönetmen, bu iki kadın karaktere olumsuz bir vurgu yapmıştır. Ancak, diğer yandan, tıpkı erkek karakterlere yaklaşımında olduğu gibi, film, bu coğrafyanın gerçeğini, kadının içine kısıtıldığı hayatta kendini ifade etme ya da gerçeği eğip bükerek hayatta kalma çabalarını göstermektedir. Kadınlar da erkeklerden farklı değildir. Filmdeki diğer bir kadın ise muhtarın kızı Cemile'dir. Cemile filmde görüldüğü kısa süre içinde hiç konuşmaz. Çok güzel, genç ve masum (erkek bakış açısına göre bakır) görünür. Odaya girdiği zaman taşıdığı tepsinin üzerindeki gaz lambası yüzünü aydınlatır. Erkekler ona, büyülenmiş gibi bakarlar. Cemile'nin sadece güzelliği ve masumluğuyla gösterilmesi de cinsiyetçi bulunmuştur. Ancak, birkaç çekim sonra duvara asılan gaz lambasını görürüz. Bir pervane birkaç kez lambaya çarpar. Rüzgar şiddetlenir, lambanın camı düşecek, lamba sönecek gibi olur. Bu çekimde lambanın Cemile'yi, ona hayranlıkla bakan erkeklerin pervaneyi temsil ettiği düşünülebilir. Yanı sıra, bu sahne kadının bu coğrafyaya aydınlık getirebilecek bir varlık olduğu, ama yine bu coğrafya tarafından nesneleştirilip söndürüldüğü şeklinde de okunabilir.

Suç. Filmdeki karakterlerin her biri bir suç işler ya da bir suçla bağlantılıdır. Kenan, Yaşar'ı öldürür. Kenan'ın kardeşi bu suça ortak olur. Yaşar'ın karısı onu Kenan'la aldatır. Doktor Cemal, Yaşar'ın ölmeden gömülmüş olmasını rapora yazdırmayarak otopside ortaya çıkan bir gerçeği adli makamlardan saklar. Savcı Nusret, karısını aldatmış, onu intihara sürüklemiştir. Komiser Naci, cesedin yerini ararlarken sinirlenip Kenan'a saldırır. Karakterlerin kusurlu eylemleri de birer suç olarak ele alınabilir. Polisin adamları ceset torbası almayı unuturlar; Arap Ali, sanki çok normal bir yük taşıyormuş gibi, kavunları cesedin yanına bagaja koyar; herkes birbirinin arkasından konuşur, birilerinden yakınır: otopsi teknisyeni saymanı doktora şikayet eder; Naci, savcıyı diğerlerine, Nusret, intihar edip ölen karısını doktor Cemal'e, muhtar, kaymakamı savcıya. Karakterler, suçlarının ve kusurlarının farkında değilmiş gibi iki yüzlü davranırlar.

KARAKTER ÇÖZÜMLEMESİ

Doktor Cemal Kırklı yaşlarda, kasabadaki devlet hastanesinin doktoru ve başhekim. Akılcı, sakin, duygularını belli etmeyen biri. Edebiyata meraklı. Mutsuz.

Mutsuz. Ceset bulunduktan sonra bütün ekip kasabaya döner. Cemal odasına gider. Sıkıntılıdır. Çekmeceden çıkarıp baktığı eski fotoğraflardan anlaşıldığı üzere hayatında olan bir kadını ayrılık ya da ölüm nedeniyle kaybetmiştir. Sıkıntılı ruh halini, mutsuzluğunu açıkça gördüğümüz tek sahne budur.

Akılcı. Cemal, durum ve olaylara sakin ve akılcı tepkiler verir. Şimşek çakmasıyla aydınlanan ortamda gördüğü, insan yüzü biçimini almış ya da oyulmuş büyük taş karşısındaki ürküntü ve şaşkınlığı, Cemile'ye hayranlık dolu bakışları dışında duygularını belli ettiğini görmeyiz. Savcı Nusret ile konuşmasında ise, ölen kadının Nusret'in eşi olduğunu anlayıp anlamadığını bilmeyiz ama hastanedeki son konuşmalarında bunu anladığını, Nusret'i bilerek gerçekle yüzleştirmeye ya da yaralamaya çalıştığını sezeriz. Bu sahnede Cemal hiçbir empati davranışı göstermez.

Savcı Nusret Ellili yaşlarda. Kendini beğenen, narsistik, görevinin memuriyet hiyerarşisindeki yerinin farkında olan bir karakter.

Narsist Karısı, öleceği zamanı çevresine söyler ve çocuğu doğduktan sonra ölür. Doktorlar kalp krizi teşhisi koymuş, Savcı otopsi yaptırmamıştır. Doktor Cemal, bazı ilaçların belli bir miktarda alındığı zaman kalp krizine yol açabildiğini, kadının intihar etmiş olabileceğini söyler. Nusret, belki de o güne dek düşünmediği ya da düşünmekten kaçındığı bir gerçekle yüzleşmek zorunda kalır. Bu kavrayışın ardından verdiği tepki, "Kadınlar bazen çok acımasız olabiliyor" demektir. Karısını aldatmıştır ama bunu önemsiz, küçük bir olay olarak niteler.

Cesedi buldukları, olay raporunu hazırladıkları sırada sözde şaka yapmak için yazıcıya anlamsız cümleler söyler. Adam yazmaya devam edince onu küçük düşürür. Konuşmaların bir yerinde fırsatını bulup eskiden kendisini bir Amerikan film yıldızına benzettiklerini söyleyerek övünür.

Kenan Otuzlu yaşlarda. Arkadaşı Yaşar'ın karısıyla ilişkisinden bir çocuğu olur. Yaşar durumu öğrenince Kenan onu öldürür. Olayın ve karakterlerin geçmişlerine ilişkin açıklama yapılmaz. Kenan'ın Yaşar ve Yaşar'ın karısıyla olan ilişkilerinin niteliğini bilmeyiz. Ama yine de Kenan ahlaki açıdan hem

hain hem de katildir. Diğer yandan, suçluluk duygusu hissettiğini de görürüz. Bu açıdan, Nusret'ten daha vicdanlı olduğu da söylenebilir.

Suçluluk duygusu. Muhtarın kızı Cemile herkese çay ikram ederken Kenan pencere kenarında Yaşar'ın oturduğunu görür, ağlar. Sabah kasabaya döndükleri zaman babası zannettiği Yaşar'ı öldürdüğü için Kenan'a taş atan çocuğuna bakışı da acı ve anlayış doludur.

Komiser Naci Kırklı yaşlardadır. Evlidir ve engelli bir çocuğu vardır. Egemenler karşısında sinen, tepkisini arkadan konuşarak gösteren ezik bir karakter.

Ezik. Karısı telefonla aradığında çocuğunun ilaçlarını almayı unuttuğu için Naci'ye kızar. Kadın, yüksek sesle, azarlayarak konuşur. Naci alttan alır, kendini savunmaz. Konuşma bittikten sonra arabadakilere karısının engelli çocuğu hakkında söylediklerini aktararak onu küçük düşürür. Nusret, cesedi bulma süreleri uzadıkça Naci'ye çıkışır. Naci, savcıya saygılı davranır ama diğerleriyle konuşurken savcı hakkındaki gerçek düşüncelerini söyler.

Arap Ali Kırklı yaşlarda, polis memuru. Geçmişte ne yaşadığını bilmesek de içine attığı bir öfkesi, belki de kini olduğunu anlarız. Bunun, para sorunlarından mı, aşağılanmaktan mı, haksızlığa uğramaktan mı kaynaklandığı belirsizdir.

Hınçlı. Gece arama sırasında durdukları bir yerde doktorla sohbet ederken, zaman zaman buldukları bölgeye geldiğini, tüfekte boşluğa ateş ettiğini söyler. Bunu, sanki birilerinden korunmak istemiş, hayatında düşmanları varmış ve haksızlığa uğramış gibi anlatır.

Muhtar Ellili yaşlarda, köy muhtarı. Kasabanın karar verme yetkisine sahip memurlarına dalkavukluk ederek tekrar muhtar seçilmeyi garanti altına almaya çalışır.

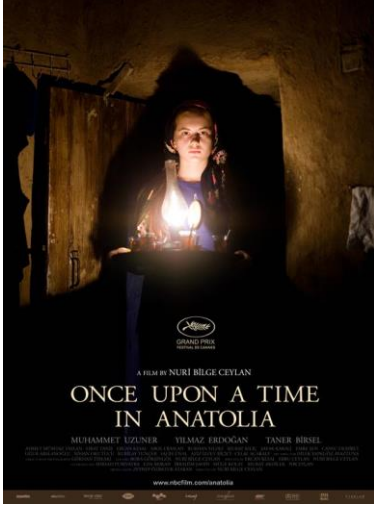
İçten pazarlıklı. Kaymakamla konuşsun, mezarlık duvarını yaptırmak için ödenek çıkartsın diye savcıya rica eder. İsteğini yerine getirmesini garantilemek için, konuksever bir davranışmış gibi göstererek bir kavanoz bal hediye eder.

Kaynakça

Argın, Ş. (2011). "Bir Zamanlar Anadolu'da: Asimetrik Şikayet Toplumu", Birikim, 272, Aralık 2011, ss. 18-25.

Bora, T. (2011). "Yalnız ve Güzel Ülke", Birikim, 272, Aralık 2011, ss. 26-29

Mercer, B. (2012). "Once Upon A Time In Anatolia", Reverse Shot, January 6, http://www.reverseshot.org/reviews/entry/1632/once_upon_time_anatolia, 15.12.2020.

Bir Zamanlar Anadolu'da, afiş. Cemile herkesi büyüler.

Kenan.

Doktor Cemal kendisiyle hesaplaşıyor.

Savcı Nusret. Yüzündeki izler, gerçeğe yüzleştikçe belirginleşir.

Öldürülen Yaşar'ın karısı ve çocuğu.

Soruşturma ekibi: Jandarma, polisler, kazıcılar, savcı, zanlılar.

Komiser Naci.

Elektrik kesilince ortalığı gaz lambası aydınlatır. Lamba, dişil bir simge olarak yer alır.